

ג'ה מסק אג'סיין
ח' ניסן תשע"א
12 אפריל 2011

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

סקר ציפיות בתעשייה לחודשים אפריל – יוני 2011 עיקרי הממצאים

הניתוח מקיף כ- 140 חברות תעשייתיות שהשיבו לסקר מאמצע מרץ 2011 ועד סופו.
שער החליפין הממוצע במועד ביצוע הסקר – 3.55 ₪ לדולר

ברבע הראשון של 2011:

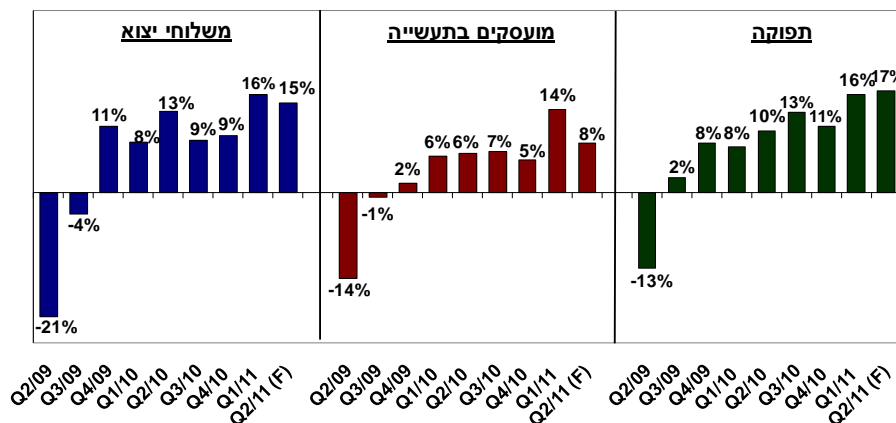
- האצה דרמטית בקצב גידול תפוקת התעשייה.
- האצה דרמטית בקצב גידול מצבת העובדים בתעשייה.
- האצה קלה בקצב גידול המכירות לשוק המקומי.
- האצה בקצב גידול משלוחי היצוא.
- נמשך הגידול המהיר בהשקעות התעשייה בנכסים קבועים, תוך האטה קלה.
- גידול נוסף חל בהוצאות המימון הריאליות.

תחזיות התעשיינים לרבע השני של 2011:

- הגידול המהיר בתפוקת התעשייה צפוי להימשך.
- האטה חדה צפויה בקצב גידול מצבת העובדים בתעשייה.
- האצה קלה צפויה בקצב גידול המכירות המקומיות.
- הגידול המהיר במשלוחי היצוא צפוי להימשך, תוך האטה קלה בקצב.
- האצה צפויה בקצב גידול השקעות התעשייה בנכסים קבועים.
- האצה ניכרת צפויה בקצב צמיחת תפוקתן של חברות התעשייה הרב לאומיות.

צפי להתפתחות הפעילות התעשייתית ברבע השני של 2011

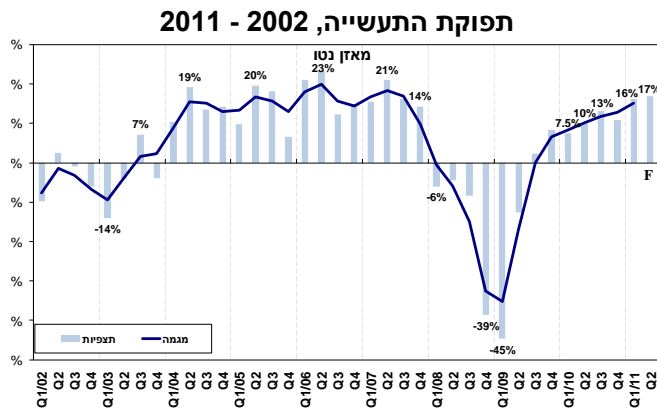
(מאזן נטו)

מאזן נטו = אחוז המדווחים עלייה מינוס אחוז המדווחים ירידה, מותאם לעוצמת השינוי המדווחת

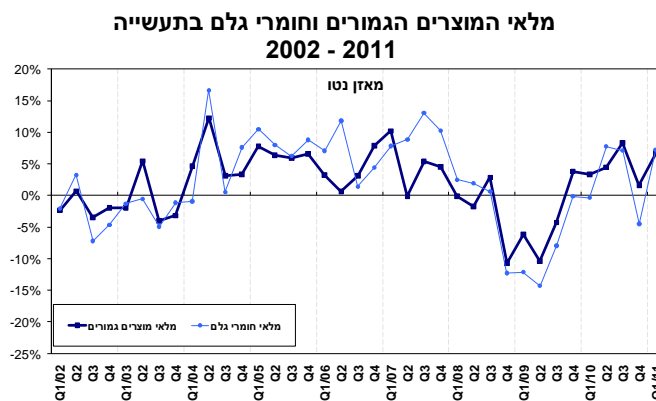
סקר ציפיות בתעשייה לחודשים אפריל - יוני 2011

תפוקת התעשייה

ברבע הראשון של 2011 הואץ קצב צמיחת התפוקה בתעשייה: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו¹ חיובי של 16%, כאשר 50% דיווחו על גידול בתפוקתם ו-24% דיווחו על ירידה. זאת לאחר מאזן חיובי של 11% ברבע האחרון של 2010.

צמיחה מואצת זו, לווה בגידול נוסף בניצולת הציוד בתעשייה: מאזן נטו חיובי של 10% נרשם ברבע הראשון של 2011, בדומה למאזן נטו של 11% ברבע האחרון של 2010 ולאחר ממוצע של 7% לרבעון בשלושת הרבעונים שקדמו לו.

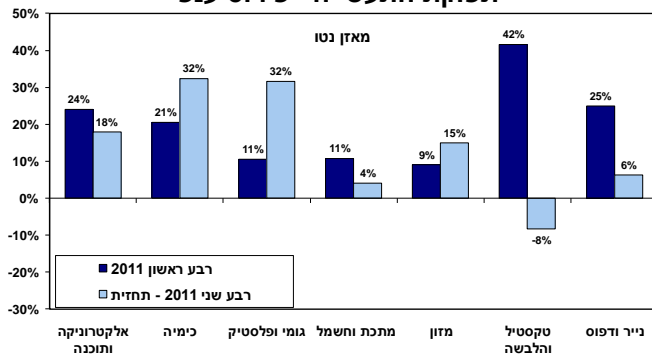
במקביל, מדווחים התעשיינים על גידול מחודש במלאי חומרי הגלם, לצד האצה בקצב גידול מלאי המוצרים הגמורים בתחילת 2011. שינוי הכיוון במלאים בתחילת השנה עשוי להצביע על היערכות להמשך הצמיחה המהירה.

לרבע השני של 2011 צופים התעשיינים המשך הצמיחה המהירה: ציפיות התעשיינים מצביעות על מאזן נטו חיובי של 17%, כאשר 46% מהם צופים גידול בתפוקתם, ו-19% צופים ירידה.

נדגיש, כי דיווחי התעשיינים לרבע הראשון של 2011 ותחזיותיהם לרבע השני של השנה, משקפות קצב צמיחה מהיר ביותר, גם בהשוואה לביצועי התעשייה המרשימים ערב המשבר הכלכלי: בארבע שנות הצמיחה שקדמו למשבר הכלכלי (2004 – 2007) נרשם מאזן חיובי ממוצע גבוה, של 15.5%, המשקף גידול ניכר בתפוקת התעשייה.

¹ מאזן נטו = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

תפוקת התעשייה - פירוט ענפי

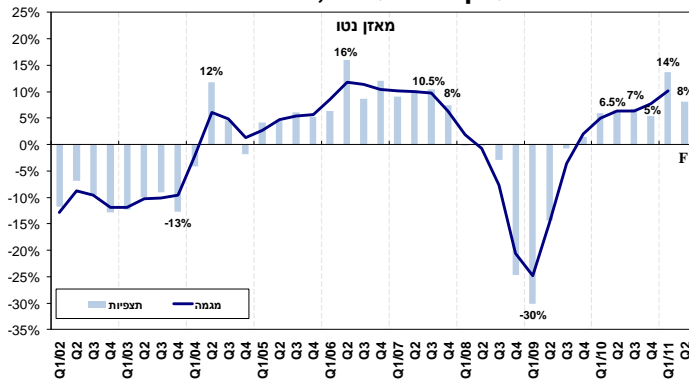
ההאצה הצפויה בקצב צמיחת התעשייה ברבע השני של 2011 משקפת צפי להאצה בקצב הצמיחה בענפי הכימיה, הגומי והפלסטיק והמזון, לצד המשך הגידול המהיר בענף האלקטרוניקה והתוכנה, למרות האטה בקצב. מנגד, האטה ניכרת צפויה בקצב צמיחת ענפי הנייר והדפוס², המתכת והחשמל, לצד נסיגה בתפוקת ענף הטקסטיל וההלבשה³.

מועסקים בתעשייה

ברבע הראשון של 2011 הואץ בחדות קצב קליטת המועסקים לתעשייה: 32% מהתעשיינים דיווחו על עלייה במצבת העובדים, מרביתם עלייה קלה, אל מול 8% שרשמו פיטורים. כך, נרשם מאזן נטו חיובי של 14%, לאחר מאזן של 5% בסוף 2010. ענפי הכימיה, האלקטרוניקה והתוכנה בלטו במיוחד עם קצב גידול מהיר ביותר של מצבת העובדים.

עליה חדה זו במצבת העובדים לוותה בקושי מתמשך בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה: ברבע הראשון של 2011 דיווחו 81% מהתעשיינים על קושי, בדומה לדיווח בסקר הקודם (80%) ובסקר שלפניו (81%), ולעומת 74% ברבע השני של 2010. נציין, כי שיעור המדווחים על קושי בשלושת הרבעונים האחרונים מצביע על קשיים משמעותיים בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה, כמותם לא דווח מאז סוף 2007, ערב המשבר הכלכלי (אז נרשם שיעור דומה של 83%). מרבית ענפי התעשייה מדווחים על קושי בגיוס עובדים מקצועיים, כאשר בולטים במיוחד ענפי: הטקסטיל וההלבשה, המתכת והחשמל, הגומי והפלסטיק.

מועסקים בתעשייה, 2011 - 2002

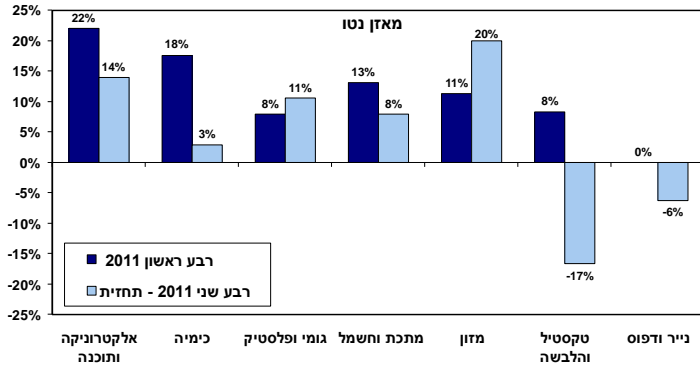
לרבע השני של השנה צופים התעשיינים המשך קליטה מהירה, תוך האטה בקצב: תחזית למאזן נטו חיובי של 8%, כאשר 24% מהתעשיינים צופים גידול, מרביתם גידול קל, אל מול 7% הצופים פיטורים.

דיווחי התעשיינים על הגידול במועסקים בתחילת השנה, מצביעים על קצב קליטה גבוה יחסית גם בהשוואה לקצב הקליטה בשנתיים שקדמו למשבר: בשנים 2006 – 2007 נרשם מאזן חיובי ממוצע של כ-10%, המשקף גידול ניכר במצבת העובדים.

² בשל מיעוט המשיבים לסקר בענף הנייר והדפוס (8 משיבים), אין להסיק מסקנות על פי ממצאים אלו בלבד על כיווני ההתפתחות של הענף בכללותו.

³ בשל מיעוט המשיבים לסקר בענף הטקסטיל וההלבשה (6 משיבים), אין להסיק מסקנות על פי ממצאים אלו בלבד על כיווני ההתפתחות של הענף בכללותו.

4 מועסקים בתעשייה - פירוט ענפי

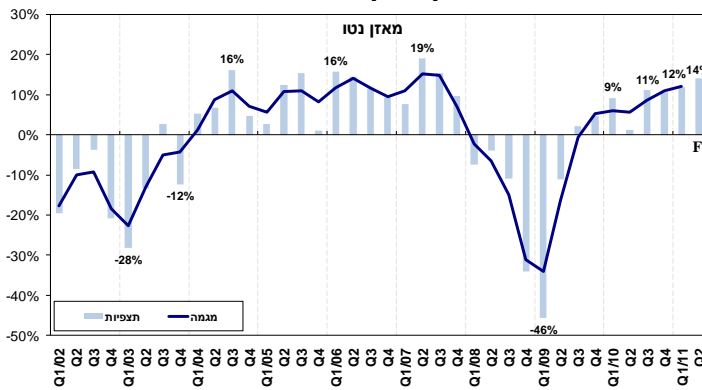

קליטה מהירה צפויה ברבע השני בענפי המזון, הגומי והפלסטיק, האלקטרוניקה והתוכנה (למרות ההאטה, עדיין מדובר בקצב מהיר).

מנגד, צפויה האטה ניכרת בקצב הקליטה בענף הכימיה, זאת לצד צפי לפיטורי עובדים בענפים המסורתיים: הטקסטיל וההלבשה³, הנייר והדפוס².

מכירות לשוק המקומי

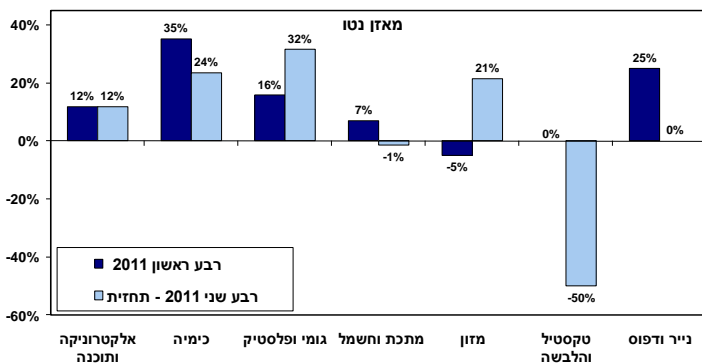
מכירות לשוק המקומי, 2011-2010

ברבע הראשון של 2011 הואץ קלות קצב גידול מכירות התעשייה לשוק המקומי: 45% מהתעשיינים רשמו גידול, לעומת 21% שדיווחו על ירידה. כך, נרשם מאזן נטו חיובי של 12%, לאחר מאזן חיובי של 10.5% בסוף 2010.

להערכת התעשיינים, גידול נוסף צפוי במכירותיהם לשוק המקומי, תוך האצה קלה ברבע השני של **2011**: הציפיות משקפות מאזן נטו חיובי של 14%, כאשר 43% צופים עלייה במכירות המקומיות, מרביתם עלייה קלה, אל מול 15.5% אשר צופים ירידה, מרביתם ירידה קלה.

מכירות לשוק המקומי - פירוט ענפי

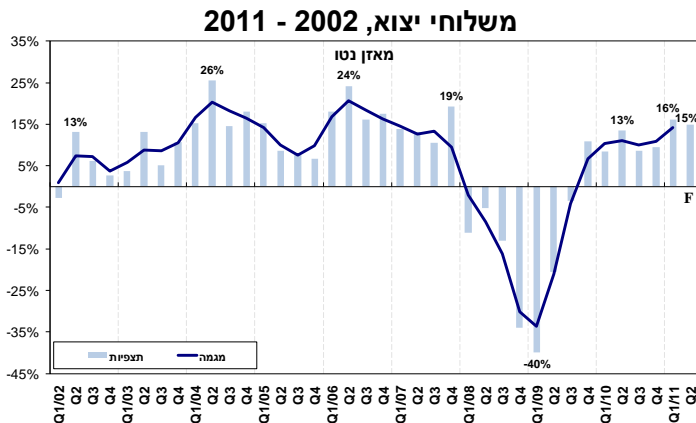

האצה צפויה בקצב גידול המכירות המקומיות בענף הגומי והפלסטיק, לצד גידול מחודש בענף המזון (ייתכן ועונתי לקראת פסח) והמשך הגידול המהיר בענף האלקטרוניקה והתוכנה.

מנגד, האטה צפויה בקצב גידול המכירות המקומיות בענף הכימיה, אף כי אלו ממשיכות להפגין עוצמה.

קיפאון צפוי בענף הנייר והדפוס², נסיגה קלה בענפי המתכת והחשמל, ונסיגה דרמטית במכירות המקומיות של ענף הטקסטיל וההלבשה³.

משלוחי יצוא

בתחילת 2011 הואץ קצב גידול משלוחי היצוא: מאזן נטו חיובי של 16%, נרשם לאחר מאזן חיובי של 9.5% ברבע הקודם. כך, 47% מהיצואנים דיווחו על גידול ביצוא בתחילת 2011, אל מול 19% שדיווחו על ירידה.

האצה זו נרשמה למרות השחיקה הניכרת ברווחיות היצוא: מאזן נטו שלילי של 27% נרשם ברווחיות

היצוא ברבע האחרון של השנה, כאשר 52% מהיצואנים רשמו ירידה ברווחיות, אל מול 10% בלבד שרשמו שיפור.

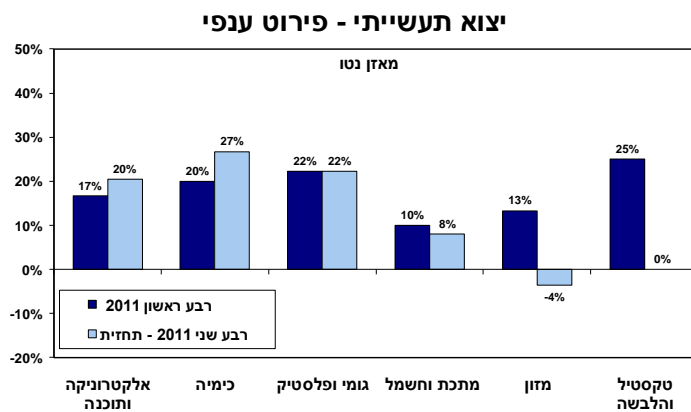
בראש רשימת הגורמים המהווים מכשול מהותי לצמיחת היצוא דורגו הפעם שני גורמים: גורם הרווחיות עם ציון ממוצע⁴ של 3.5 וגורם המחירים הבינ"ל עם ציון ממוצע של 3.4.

במקום השני דירגו היצואנים את גורמי הביקוש: הזמנות ליצוא וקשיי החדירה ושיווק לשווקים חדשים (ציון ממוצע 3.2 כל אחד) ובמקום השלישי דורג גורם קשיי השיווק בשוק קיים (2.9).

לרבע השני של 2011 צופים היצואנים המשך הגידול המהיר במשלוחי היצוא: צפוי מאזן נטו חיובי של 15%, כאשר 46% מהיצואנים צופים גידול, מרביתם גידול קל, אל מול 19% הצופים קיטון.

אינדיקציות לעתיד מחזקות את הצפי להמשך הגידול ביצוא: לרבע השני 2011 צופים התעשיינים המשך הגידול המהיר בהזמנות ליצוא, אם כי, תוך האטה ניכרת, זאת בהמשך לשישה רבעונים רצופים של עלייה עם מאזן נטו חיובי של 10%.

נדגיש, כי קצב הגידול המדווח ביצוא התעשייתי במחצית הראשונה של 2011 דומה לקצב הגידול שנרשם בשנתיים שקדמו למשבר הכלכלי (בשנים 2006/7 נרשם מאזן חיובי ממוצע של 16.5%).

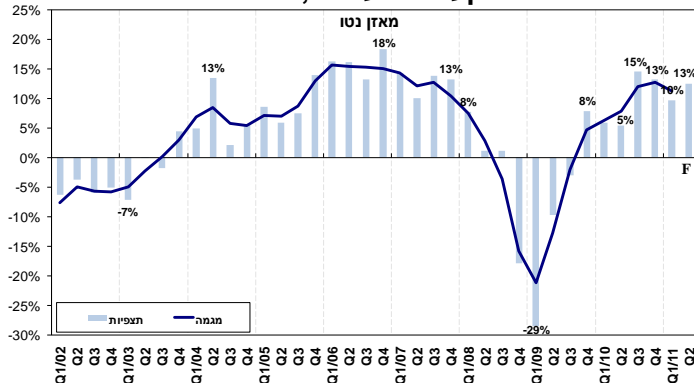
הצפי להמשך הגידול ביצוא ברבע השני של 2011 משקף צפי להאצה בקצב התרחבות היצוא בענפי הכימיה והאלקטרוניקה והתוכנה, לצד המשך הגידול המהיר ביצוא ענף הגומי והפלסטיק.

תמונה שונה מתקבלת בענפים המסורתיים: האטה צפויה בקצב התרחבות היצוא בענף המתכת והחשמל, לצד קיפאון³ בענף הטקסטיל וההלבשה³ ונסיגה ביצוא ענף המזון.

⁴ בסולם של 1 עד 5, כאשר 5= הגורם המגביל ביותר.

השקעות בתעשייה

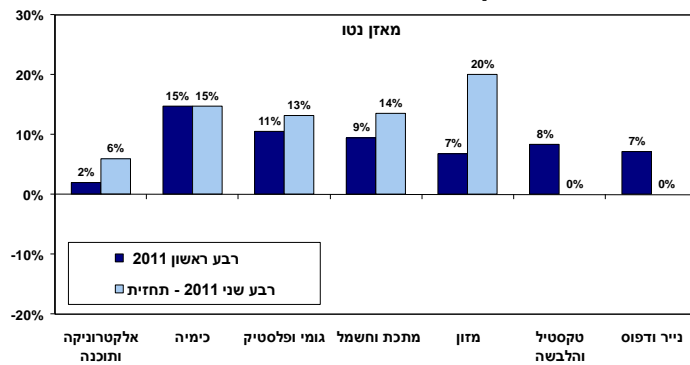
השקעות בתעשייה, 2011- 2002

ברבע הראשון של 2011 נמשך הגידול המהיר בהשקעות התעשייה בנכסים קבועים, תוך האטה קלה בקצב: מאזן נטו חיובי של 10% נרשם ברבע הראשון של השנה, לאחר מאזן חיובי של 13% ברבע האחרון של 2010. 31% רשמו גידול בהשקעותיהם בתחילת 2011, מרביתם גידול קל, לעומת 11% בלבד שרשמו ירידה.

נדגיש, כי למרות ההאטה, עדיין מדובר על קצב גידול מהיר. יתרה מכך, לרבע השני של 2011 צופים התעשיינים האצה מחודשת בקצב גידול השקעותיהם: צפוי מאזן נטו חיובי של 13%, כאשר 30% מהתעשיינים בסקר צופים גידול בהשקעות, מרביתם גידול קל, אל מול 6% בלבד שצופים ירידה.

השקעות בתעשייה - פירוט ענפי

ההאטה הצפויה בקצב גידול ההשקעות ברבע השני של השנה, משקפת קיפאון בענפי הנייר והדפוס², הטקסטיל וההלבשה³.

מנגד, האצה צפויה בקצב גידול השקעות ענפי המזון, המתכת והחשמל, הגומי והפלסטיק והאלקטרוניקה והתוכנה, לצד המשך הגידול המהיר בהשקעות ענף הכימיה.

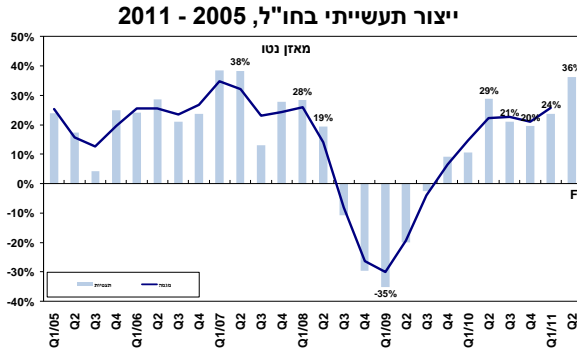
לצד הגידול בהשקעות, מדווחים התעשיינים על זינוק בקצב גידול הוצאות המימון הריאליות ברבע הראשון של 2011, קצב זה דומה לקצב המהיר שנרשם ברבע השלישי של 2008, ערב פרוץ המשבר הכלכלי הגלובלי, עת הריבית במשק עמדה על 4.25%.

הגידול הריאלי בהוצאות המימון נרשם על רקע עליית ריבית בנק ישראל בחודשים פברואר ומרץ 2011 ולמרות ההאצה בקצב האינפלציה. ברבע הראשון 2011 נרשם מאזן נטו חיובי של 16% (32% דיווחו עלייה בהוצאות, לעומת 4% בלבד שדיווחו ירידה), זאת בהמשך למאזן חיובי של 9% ברבע האחרון אשתקד.

לרבע השני של 2011 צופים התעשיינים גידול מהיר נוסף בהוצאות המימון הריאליות: תחזיות התעשיינים משקפות מאזן נטו חיובי של 13%.

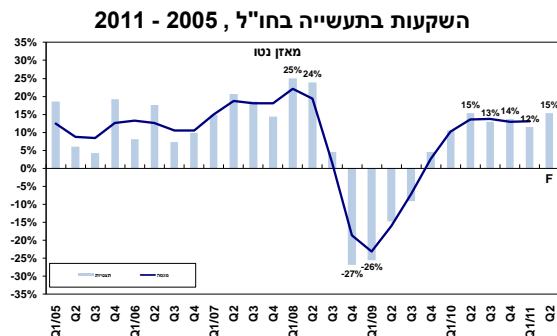
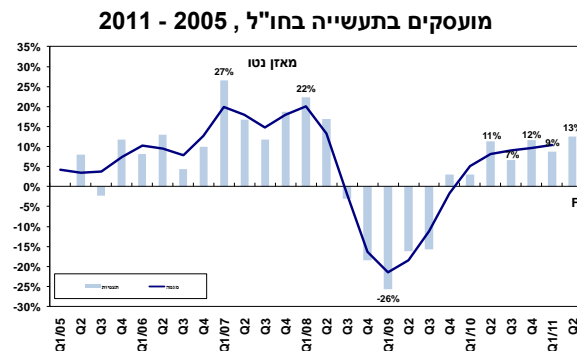
הפעילות הרב לאומית⁵

חברות התעשייה הרב לאומיות ממשיכות לדווח על גידול מהיר בפעילותן בחו"ל בתחילת 2011:

ברבע הראשון של 2011 נמשכה הצמיחה המהירה בתפוקתם של המפעלים בחו"ל, תוך האצה בקצב: נרשם מאזן נטו חיובי של 24%, כאשר 53% מהמפעלים בחו"ל מדווחים על גידול, אל מול 13% בלבד שרשמו נסיגה. זאת לאחר מאזן נטו חיובי של 20% בסוף 2010.

במקביל, נמשך הגידול בגורמי הייצור בחו"ל, תוך האטה קלה בקצב קליטת העובדים למפעליהן ובקצב גידול ההשקעות.

לרבע השני של 2011 צופות חברות התעשייה הרב-לאומיות האצה דרמטית בקצב גידול תפוקתן בחו"ל: מאזן נטו חיובי של 36% צפוי לתקופה זו, כאשר מרבית החברות (68% מהן) צופות גידול בתפוקה, ללא אף חברה שצופה ירידה.

בנוסף, צפויה האצה בקצב גידול השקעות המפעלים בחו"ל: מאזן חיובי של 15% צפוי לרבע השני של 2011, לאחר מאזן של 12% בתחילת 2011.

כמו כן, האצה צפויה גם בקצב גידול מצבת העובדים בחו"ל: מאזן נטו חיובי של 13% צפוי לרבע השני של השנה, לאחר מאזן של 9% ברבע הראשון של 2011.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות מחלקת המחקר הכלכלי:

**דפנה אבירם-ניצן, מנהלת מחלקת המחקר הכלכלי
חגית שמריהו, כלכלנית המחלקה
אדי פרקנסקי, כלכלן המחלקה**

טלפון: 03-5198806

⁵ על פעילות יצרנית בחו"ל דיווחו 40 חברות מתוך 143 (28% מהמדגם). מהן 11 מענף המתכת והחשמל, 11 מענף הגומי והפלסטיק, 6 מהכימיה, 4 מענף המזון, 3 מענף הטקסטיל וההלבשה, 3 מהאלקטרוניקה, 1 מהכרייה ומוצרי הבנייה ו-1 מהנייר ובדפוס.